

Міжнародний гуманітарний університет
Факультет кібербезпеки, програмної інженерії
та комп'ютерних наук
Кафедра інформаційних технологій

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Ректор Міжнародного
гуманітарного університету
д.ю.н., професор
Костянтин ГРОМОВЕНКО
«29» серпня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТЕОРІЯ ЙМОВІРНОСТІ ТА МАТЕМАТИЧНА СТАТИСТИКА

Галузь знань	<u>12 – Інформаційні технології</u>
Спеціальність	<u>121 – Інженерія програмного забезпечення</u>
Назва освітньої програми	<u>Інженерія програмного забезпечення</u>
Рівень вищої освіти	<u>перший (бакалаврський)</u>

Одеса – 2025 рік

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри інформаційних технологій
 Протокол № 1 від 28 серпня 2025 року.

Розробники і викладачі	Контактний телефон	E-mail
професор кафедри інформаційних технологій, доктор технічних наук Стрелковська Ірина Вікторівна	+380674877638	i.strelkovskaya@mgu.edu.ua

Завідувач кафедри інформаційних
технологій к.т.н., доцент

Тетяна ГРИГОР'ЄВА

Гарант освітньої програми
к.т.н., доцент

Олександр РУСУ

Узгоджено
Начальник навчального відділу

Лілія САЄНКО

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
Кількість кредитів – 6, загальна кількість годин – 180	Галузь – 12 «Інформаційні технології» Спеціальність – 121 «Інженерія програмного забезпечення»	Денна форма	Заочна форма
		обов'язкова	
		Рік підготовки:	
		2	
		Семестр:	
Мова навчання – українська	Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)	3	
		Лекційні заняття:	
		40	12
		Практичні заняття:	
		38	12
		Лабораторні роботи	
		0	0
		Самостійна робота	
		102	156
		Вид контролю:	
		екзамен	

Дисципліна «Теорія ймовірностей та математична статистика» є невід'ємною частиною підготовки фахівців у сфері інформаційних технологій, оскільки вона забезпечує аналітичний апарат для роботи з даними, моделювання процесів і прийняття обґрунтованих рішень.

Теорія ймовірностей та математична статистика – це розділи математики, які вивчають випадкові явища, їх закономірності та методи аналізу вибірових даних для прийняття рішень та перевірки гіпотез. Ці дисципліни широко застосовуються в обчислювальній техніці, інженерії, машинному навчанні, економіці, біостатистиці та багатьох інших галузях. Знання теорії ймовірностей та математичної статистики має ключове значення для студентів, які вивчають інформаційні технології, оскільки ці дисципліни забезпечують основу для аналізу даних, розробки алгоритмів і прийняття рішень у невизначених умовах.

Метою навчальної дисципліни «Теорія ймовірностей та математична статистика» є формування у студентів фундаментальних знань і практичних навичок з основ ймовірнісно-статистичного апарату, вмінь працювати з основними ймовірнісними моделями, аналізу випадкових явищ, роботи зі статистичними даними, опанування основними методами математичної статистики.

Передумови для вивчення дисципліни: для ефективного засвоєння курсу «Теорія ймовірностей та математична статистика» студентам необхідно мати знання з дисципліни «Вища математика».

2. ОЧІКУВАНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКІ ПЛАНУЄТЬСЯ СФОРМУВАТИ, ТА ДОСЯГНЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання або практичні проблеми інженерії програмного забезпечення, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, із застосуванням теорій та методів інформаційних технологій.

Загальні компетентності

K01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

K02. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

K05. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

K06. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

K07. Здатність працювати в команді.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

K13. Здатність ідентифікувати, класифікувати та формулювати вимоги до програмного забезпечення.

K14. Здатність брати участь у проектуванні програмного забезпечення, включаючи проведення моделювання (формальний опис) його структури, поведінки та процесів функціонування.

K15. Здатність розробляти архітектури, модулі та компоненти програмних систем.

K18. Здатність аналізувати, вибирати і застосовувати методи і засоби для забезпечення інформаційної безпеки (в тому числі кібербезпеки).

K20. Здатність застосовувати фундаментальні і міждисциплінарні знання для успішного розв'язання завдань інженерії програмного забезпечення.

K24. Здатність здійснювати процес інтеграції системи, застосовувати стандарти і процедури управління змінами для підтримки цілісності, загальної функціональності і надійності програмного забезпечення.

K25. Здатність обґрунтовано обирати та освоювати інструментарій з розробки та супроводження програмного забезпечення.

K26. Здатність до алгоритмічного та логічного мислення.

Результати навчання

ПР01. Аналізувати, цілеспрямовано шукати і вибирати необхідні для вирішення професійних завдань інформаційно-довідникові ресурси і знання з урахуванням сучасних досягнень науки і техніки.

ПР05. Знати і застосовувати відповідні математичні поняття, методи доменного, системного і об'єктно-орієнтованого аналізу та математичного моделювання для розробки програмного забезпечення.

ПР07. Знати і застосовувати на практиці фундаментальні концепції, парадигми і основні принципи функціонування мовних, інструментальних і обчислювальних засобів інженерії програмного забезпечення.

ПР09. Знати та вміти використовувати методи та засоби збору, формулювання та аналізу вимог до програмного забезпечення.

ПР10. Проводити передпроектне обстеження предметної області, системний аналіз об'єкта проектування.

ПР11. Вибирати вихідні дані для проектування, керуючись формальними методами опису вимог та моделювання.

ПР16. Мати навички командної розробки, погодження, оформлення і випуску всіх видів програмної документації.

ПР24. Вміти проводити розрахунок економічної ефективності програмних систем.

Заплановані результати навчання за навчальною дисципліною

Знання

- випадкові події, їх класифікація та операції над подіями;
- класичне, геометричне та статистичне означення ймовірності;
- теореми додавання та множення ймовірностей;
- формулу повної ймовірності та формула Байєса;
- схема повторних незалежних випробувань, формула Бернуллі;
- локальна та інтегральна теореми Муавра–Лапласа, теорему Пуассона;
- поняття випадкової величини, закони розподілу дискретних і неперервних випадкових величин;
- числові характеристики випадкових величин (математичне сподівання, дисперсія, середньоквадратичне відхилення);
- системи випадкових величин, двомірні випадкові величини і випадкові вектори;
- функції випадкових величин та їх числові характеристики;
- ймовірнісні моделі та закони розподілу, що використовуються при моделюванні поведінки програмних і інформаційних систем;
- основні поняття математичної статистики: генеральна та вибіркова сукупності, статистичні ряди розподілу;
- методи статистичного оцінювання параметрів розподілу та перевірка статистичних гіпотез.
- роль ймовірнісно-статистичних методів у формуванні вимог, проектуванні та аналізі програмного забезпечення.

Уміння

- класифікувати випадкові події та обчислювати їх ймовірності;
- застосовувати теореми додавання і множення ймовірностей у практичних задачах;
- використовувати формули повної ймовірності та Байєса для аналізу умовних ймовірностей;
- розв'язувати задачі на повторні незалежні випробування з використанням формули Бернуллі;
- застосовувати граничні теореми Муавра–Лапласа та Пуассона для наближених обчислень;
- знаходити закони розподілу та числові характеристики дискретних і неперервних випадкових величин;
- обчислювати числові характеристики систем випадкових величин;
- знаходити розподіли та числові характеристики функцій випадкових величин;

- використовувати математичні моделі випадкових величин і процесів для опису поведінки компонентів програмного забезпечення;
- будувати статистичні ряди, обчислювати вибіркові характеристики;
- виконувати оцінювання параметрів розподілу та перевірку статистичних гіпотез на основі вибірових даних.
- застосовувати ймовірнісні та статистичні методи для аналізу даних, що описують функціонування програмних систем;
- будувати статистичні моделі на основі експериментальних і експлуатаційних даних;
- обґрунтовувати вибір вихідних даних для проектування програмного забезпечення з використанням формальних ймовірнісних та статистичних методів;
- аналізувати результати статистичних досліджень і використовувати їх для уточнення вимог до програмних систем.

Навички

- математичного моделювання випадкових процесів і явищ;
- застосування ймовірнісних і статистичних методів для аналізу експериментальних і прикладних даних;
- інтерпретації результатів ймовірнісних та статистичних розрахунків;
- використання теорії ймовірностей і математичної статистики для розв'язання прикладних задач у галузі інформаційних технологій та економіки;
- роботи з вибіровими даними та прийняття рішень в умовах невизначеності.
- застосування ймовірнісно-статистичних методів у процесі проектування архітектури, модулів і компонентів програмних систем;
- використання математичних моделей для аналізу надійності, продуктивності та якості програмного забезпечення;
- алгоритмічного та логічного мислення при розв'язанні задач аналізу даних і моделювання поведінки систем;
- інтерпретації результатів статистичного аналізу для прийняття інженерних рішень у процесі розроблення програмного забезпечення.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Випадкові події та їх класифікація

Класичне, геометричне та статистичне визначення ймовірності. Теореми додавання та множення ймовірностей.

Тема 2. Формула повної ймовірності. Повторні незалежні випробування

Формула Байєса. Формула Бернуллі. Локальна та інтегральна теореми Муавра-Лапласа. Теорема Пуассона.

Тема 3. Випадкові величини

Закони розподілу та числові характеристики дискретної випадкової величини та неперервної випадкової величини.

Тема 4. Системи випадкових величин

Числові характеристики двомірних випадкових величин. Дискретні випадкові вектори. Неперервні випадкові вектори.

Тема 5. Функція випадкової величини

Числові характеристики функції випадкової величини. Функція двох випадкових аргументів.

Тема 6. Основні задачі математичної статистики

Генеральна та вибірка сукупність. Статистичний ряд розподілу та його числові характеристики. Статистичні оцінки параметрів розподілу. Перевірка статистичних гіпотез.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	Денна форма				Заочна форма			
	Всього	у тому числі			всього	у тому числі		
		Лекц.	Прак	Сам. роб.		Лекц.	Прак	Сам. роб.
Тема 1. Випадкові події та їх класифікація.	30	6	6	18	30	2	2	26
Тема 2. Формула повної ймовірності. Повторні незалежні випробування.	30	6	6	18	30	2	2	26
Тема 3. Випадкові величини.	30	8	8	14	30	2	2	26
Тема 4. Системи випадкових величин.	30	6	6	18	30	2	2	26
Тема 5. Функція випадкової величини.	30	6	6	18	30	2	2	26
Тема 6. Основні задачі математичної статистики.	30	8	6	16	30	2	2	26
Усього годин	180	40	38	102	180	12	12	156
ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ - ЕКЗАМЕН								

5. ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

№з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Тема 1. Комбінаторика. Випадкові події та їх класифікація. Безпосереднє знаходження ймовірностей. Протилежні події. Сумісні і несумісні події. Теореми додавання ймовірностей. Умовна ймовірність. Залежні та незалежні події. Теореми множення ймовірностей.	6	2
2	Тема 2. Формула гіпотез Байєса. Повторні незалежні випробування. Формула Бернуллі. Локальна та інтегральна теореми Муавра-Лапласа. Теорема Пуассона.	6	2
3	Тема 3. Одновимірні випадкові величини та способи їх завдання. Інтегральна функція розподілу ймовірностей та її властивості. Числові характеристики (математичне сподівання, дисперсія, середньоквадратичне відхилення) та їх властивості. Біноміальний закон розподілу. Пуассонівський закон	8	2

	розподілу. Рівномірний закон розподілу. Експоненціальний закон розподілу. Нормальний закон розподілу. Закон великих чисел.		
4	Тема 4. Двовимірні випадкові величини та способи їх завдання. Інтегральна функція розподілу. Числові характеристики. Коваріація двох випадкових величин. Властивості коваріації. Коефіцієнт кореляції. Визначення взаємозв'язку між різними параметрами системи.	6	2
5	Тема 5. Функція випадкової величини, основні поняття. Дискретні функції одного випадкового аргументу та способи їх завдання. Числові характеристики дискретної функції одного випадкового аргументу та її властивості. Неперервні функції одного випадкового аргументу та способи їх завдання. Числові характеристики неперервної функції одного випадкового аргументу та її властивості.	6	2
6	Тема 6. Основні задачі математичної статистики. Генеральна та вибірка сукупність. Статистичний ряд розподілу. Емпірична функція розподілу. Побудова полігону частот і полігона відносних частот. Гістограма частот і гістограма відносних частот. Числові характеристики вибіркового розподілу. Статистичні оцінки параметрів розподілу. Інтервальні оцінки. Побудова довірчих інтервалів. Перевірка статистичних гіпотез.	6	2
	Всього	38	12

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Тема 1. Комбінаторика. Випадкові події та їх класифікація. Класичне, геометричне та статистичне визначення ймовірності. Протилежні події. Ймовірність протилежної події. Сумісні і несумісні події. Теореми додавання ймовірностей. Умовна ймовірність. Залежні та незалежні події. Теореми множення ймовірностей. Теореми додавання ймовірностей для сумісних і залежних подій. Застосування теорем додавання та множення ймовірностей для аналізу сценаріїв функціонування програмних систем. Аналіз умовних ймовірностей та прийняття рішень в умовах невизначеності. Моделювання ризиків і надійності програмних компонентів.	18	26

2	Тема 2. Формула повної ймовірності. Формули Байєса. Повторні незалежні випробування. Формули Бернуллі, Пуассона, Лапласа. Найімовірніше число настання події під час повторних випробувань. Локальна та інтегральна теореми Муавра-Лапласа.	18	26
3	Тема 3. Випадкові величини. Закони розподілу та числові характеристики дискретної випадкової величини та неперервної випадкової величини. Властивості математичного сподівання. Моменти. Дисперсія. Властивості дисперсії. Параметри нормального розподілу. Правило трьох сигм.	14	26
4	Тема 4. Двовимірні неперервні випадкові величини та способи їх завдання. Інтегральна і диференціальна функції розподілу та їх властивості. Числові характеристики та їх властивості. Початковий та центральний теоретичні моменти. Кореляційний момент та коефіцієнт кореляції та їх властивості. Аналіз систем випадкових величин та залежностей між параметрами. Аналіз взаємодії компонентів програмних систем на основі статистичних даних.	18	26
5	Тема 5. Функції випадкової величини. Функція дискретного випадкового аргументу, числові характеристики. Функція неперервного випадкового аргументу. Числові характеристики функції випадкового аргументу. Випадкові процеси. Числові характеристики випадкового процесу. Кореляційна функція випадкового процесу.	18	26
6	Тема 6. Основні задачі математичної статистики. Генеральна та вибірка сукупність. Статистичний ряд розподілу та його числові характеристики. Показники варіації статистичного ряду. Статистичні оцінки параметрів розподілу. Перевірка статистичних гіпотез. Перевірка гіпотези про нормальний розподіл за допомогою Excel. Критерій Пірсона. Використання результатів статистичного аналізу для обґрунтування проектних рішень.	16	26
	Всього	102	156

7. ВИДИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Види контролю	Складові оцінювання
Поточний контроль , який здійснюється під час проведення практичних (лабораторних) занять, виконання самостійної роботи, індивідуальних завдань, дослідної робота здобувача тощо	50%
Підсумковий контроль , який здійснюється у ході проведення екзамену	50%

Методи діагностики знань (контролю)	Фронтальне опитування, розв'язання практичних завдань, тестування здобувачів, наукові доповіді, реферати, усні повідомлення, екзамен
--	---

Питання для підсумкового контролю

1. Елементи комбінаторики
2. Статистичне означення ймовірності. Геометричне означення ймовірності. Класичне означення ймовірності
3. Сумісні і несумісні події. Теореми додавання ймовірностей
4. Умовна ймовірність. Залежні та незалежні події
5. Теореми множення ймовірностей
6. Теореми додавання ймовірностей для сумісних і залежних подій
7. Протилежні події. Ймовірність протилежної події
8. Формула повної ймовірності
9. Формула гіпотез Байєса
10. Повторні незалежні випробування. Формула Бернуллі
11. Локальна та інтегральна теореми Муавра-Лапласа. Теорема Пуассона
12. Випадкові величини. Закони розподілу та числові характеристики дискретної випадкової величини та неперервної випадкової величини
13. Властивості математичного сподівання. Моменти. Дисперсія. Властивості дисперсії
14. Біноміальний розподіл. Розподіл Пуассона. Рівномірний закон.
15. Нормальний розподіл. Показниковий розподіл
16. Параметри нормального розподілу. Правило трьох сигм
17. Закон великих чисел
18. Системи випадкових величин. Числові характеристики двомірних випадкових величин. Дискретні випадкові вектори. Неперервні випадкові вектори
19. Коваріація двох випадкових величин. Властивості коваріації. Коефіцієнт кореляції
20. Числові характеристики випадкових векторів
21. Функція випадкової величини. Числові характеристики
22. Функція двох випадкових аргументів
23. Основні задачі математичної статистики. Генеральна та вибіркова сукупність. Статистичний ряд розподілу
24. Емпірична функція розподілу. Побудова полігону частот і полігона відносних частот. Гістограма частот і гістограма відносних частот.
25. Числові характеристики вибіркового розподілу
26. Статистичні оцінки параметрів розподілу
27. Інтервальні оцінки. Побудова довірчих інтервалів
28. Перевірка статистичних гіпотез. Перевірка гіпотези про нормальний розподіл за критерієм Пірсона
29. Використання результатів статистичного аналізу для обґрунтування проектних рішень.

8. ОЦІНЮВАННЯ ПОТОЧНОЇ, САМОСТІЙНОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ

Види роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальний відсоток оцінювання
Систематичність і активність роботи на практичних заняттях			
1.1. Підготовка до практичних занять	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час практичних занять	30
Виконання завдань для самостійного опрацювання			
1.2. Індивідуальне тестування	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Перевірка результатів індивідуального тестування, перевірка конспектів лекцій, перевірка рефератів	10
Виконання індивідуальних завдань (дослідна робота здобувача)			
1.3. Інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовка наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо.	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Обговорення результатів проведеної роботи під час аудиторних занять, наукових конференцій та круглих столів.	10
Разом балів за поточний контроль			50
Підсумковий контроль – екзамен			50
Загалом балів			100

Поточний контроль знань здобувачів при підсумковому контролі у формі екзамену (максимум 50 балів) оцінюється за шкалою («2», «3», «4», «5»), з обов'язковим переведенням балів за кожний вид роботи таким чином:

- за підготовку до аудиторних занять (максимум 30 балів) здобувачу освіти необхідно мати не менше 1/2 оцінок від загальної кількості практичних (лабораторних) занять, для переведу балів за підготовку до аудиторних занять середньоарифметична оцінка множиться на коефіцієнт 6;

- за виконання завдань для самостійного опрацювання (тестування, завдання, підготовка реферату за заданою тематикою) (максимум 10 балів) здобувачу освіти необхідно мати не менше 1/2 оцінок від загальної кількості програмного матеріалу, що виноситься на самостійне вивчення, для переведу зазначених балів середньоарифметична оцінка множиться на коефіцієнт 2;

- за інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовку наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо (максимум 10 балів) здобувачу освіти необхідно мати не менше 1/2 оцінок від загальної кількості інших видів індивідуальних завдань, для переведу балів за підготовку до аудиторних занять середньоарифметична оцінка множиться на коефіцієнт 2.

Критерії оцінювання поточного контролю

- «2» – виставляється за неправильну відповідь (письмову роботу), яка не відповідає змісту теми та свідчить про нерозуміння її основних положень;

- «3» – виставляється за відповідь (письмову роботу), яка відповідає змісту теми, але є неповною і неточною у визначенні понять, свідчить про неповне розуміння основних положень навчального матеріалу, свідчить про те, що знання здобувача мають фрагментарний, поверховий характер;

– «4» – оцінюється правильна і обґрунтована відповідь (письмова робота), з якої видно, що здобувач знає й розуміє теоретичний матеріал в обсязі навчальної теми, володіє необхідними навичками, не допускає суттєвих помилок.

– «5» – оцінюється повна, правильна, ґрунтовна відповідь (письмова робота) на запитання теми, що передбачає логічність і послідовність викладу матеріалу, володіння термінологією, показує вміння повно й глибоко використовувати теоретичні знання в практичній площині.

Критерії оцінювання підсумкового контролю у формі екзамену

Максимальна оцінка підсумкового контролю у формі екзамену не може перевищувати 50 балів. При цьому рівень знань оцінюється:

– **від 40 до 50 балів** – здобувач виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно знаходити та опрацьовувати необхідну інформацію, демонструє знання матеріалу, проводить узагальнення і висновки;

– **від 30 до 40 балів** – здобувач володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді;

– **від 20 до 30 балів** – здобувач відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, але дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки.

– **від 10 до 20 балів** – здобувач володіє навчальним матеріалом на середньому рівні, допускає помилки, серед яких є значна кількість суттєвих;

– **від 0 до 10 балів** – здобувач володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні, на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки.

9. ОЦІНЮВАННЯ ЗАГАЛЬНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ

Загальні результати знань здобувачів по даній дисципліні оцінюються наступним чином:

– **«Відмінно»/«зараховано» (А)** – від 90 до 100 балів. Здобувач виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно знаходити та опрацьовувати необхідну інформацію, демонструє знання матеріалу, проводить узагальнення і висновки. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, під час яких давав вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

– **«Добре»/«зараховано» (В)** – від 82 до 89 балів. Здобувач володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

– **«Добре»/«зараховано» (С)** – від 74 до 81 балів. Здобувач відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, але дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, реферату та активність у науково-дослідній роботі;

– «Задовільно»/«зараховано» (D) – від 64 до 73 балів. здобувач був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на середньому рівні, допускає помилки, серед яких є значна кількість суттєвих. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи та рефератів;

– «Задовільно»/«зараховано» (E) – від 60 до 63 балів. здобувач був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні, на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки, має неповний конспект з завданнями до самостійної роботи.

– «Незадовільно з можливістю повторного складання»/«не зараховано» (FX) – від 35 до 59 балів. здобувач володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.

– «Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни»/«не зараховано» (F) – від 0 до 34 балів. здобувач не володіє навчальним матеріалом.

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами

100-бальна шкала	Шкала за ECTS	Національна шкала	
		Екзамен	Залік
90-100	A	Відмінно	Зараховано
82-89	B	Добре	Зараховано
74-81	C		
64-73	D	Задовільно	Зараховано
60-63	E		
35-59	FX	Незадовільно	Не зараховано
1-34	F		

10. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Стрелковська І.В. Вища математика для фахівців в галузі зв'язку. Ч.5 / І.В. Стрелковська, В.М. Паскаленко. – ВМВ. – Одеса, 2018. – 508с.
2. Стрелковська І.В., Григор'єва Т.І., Паскаленко В.М. Теорія ймовірностей та математична статистика: методичні рекомендації для самостійної роботи здобувачів [Електронне видання]. / Стрелковська І. В., Григор'єва Т. І., Паскаленко В. М. Кафедра інформаційних технологій Міжнародного гуманітарного університету. Одеса, 2025. – 20 с.
3. Стрелковська І.В. Теорія ймовірностей та випадкові процеси (для фахівців у галузі ІТ-технологій) / І.В. Стрелковська, В.М. Паскаленко. – Одеса: ОНАЗ, 2018. – 384 с.
4. Стрелковська І.В. Математична статистика: навчальний посібник для фахівців у галузі ІТ, які навчаються за спеціальностями галузі 12 - Інформаційні технології. / І.В. Стрелковська, В.М. Паскаленко. – Одеса: Міжнародний гуманітарний університет, 2023. – 110 с.
5. Барковський В., Барковська Н., Лопатін О. Теорія ймовірностей та математична статистика. - Центр навч. Літ., 2019. – 424с.
6. Кармелюк Г.І. Теорія ймовірностей та математична статистика. - Центр навч. Літ., 2019. – 576с.
7. Найко Д.А. Шевчук О. Ф. Теорія ймовірностей та математична статистика: навч. посіб. / Д.А. Найко, О.Ф. Шевчук – Вінниця: ВНАУ, 2020. – 382 с.

8. Стрелковська І.В., Соловська І.М. Ймовірнісний підхід в задачах позиціонування // IX Всеукраїнська мультидисциплінарна конференція студентів, аспірантів та молодих учених «Гуманітарний і інноваційний ракурс професійної майстерності: Пошуки молодих вчених»: матеріали конф., 12 травня 2023 р.: тези доп. – Одеса. Львів – Торунь: Liha-Pres, 2023. – С. 224-227. <https://doi.org/10.36059/978-966-397-300-5-68>
9. Григор'єва Т.І., Соловська І.М. Сучасні проблеми теорії ймовірностей та математичної статистики: методичні рекомендації для самостійної роботи здобувачів [Електронне видання]. / Григор'єва Т.І., Соловська І.М. Кафедри комп'ютерних наук та інформаційних технологій Міжнародного гуманітарного університету. Одеса, 2024. – 47 с.
10. Соловська І.М., Григор'єва Т.І. Статистичне моделювання та програмування: методичні рекомендації для самостійної роботи здобувачів [Електронне видання]. / Соловська І.М., Григор'єва Т.І. Кафедри комп'ютерних наук та інформаційних технологій Міжнародного гуманітарного університету. Одеса, 2024. – 15 с.

Допоміжна

1. Стрелковська І.В., Золотухін Р.В., Григор'єва Т.І. Узагальнена модель оцінки показників функціонування низькошвидкісних мереж зв'язку автоматизованих систем управління. Інфокомунікаційні та комп'ютерні технології. – 2022. – № 1 (03). – С. 138-153.
2. Strelkovskaya I., Solovskaya I., Makoganiuk A. Different extrapolation methods in Problems of Forecasting. *Advances in Information and Communication Technology and Systems. Lecture Notes in Networks and Systems*. 2020. Vol. 152. Springer. P. 217-228. https://doi.org/10.1007/978-3-030-58359-0_12
3. Strelkovskaya I., Solovskaya I., Makoganiuk A. Different Approaches to Studying the Extreme Properties of Signal Functions Synthesized With Splines. *Lecture Notes on Data Engineering and Communications Technologies (LNDECT)*. 2020. Vol. 48. Springer. P. 17-33. https://doi.org/10.1007/978-3-030-43070-2_2
4. Strelkovskaya I., Solovskaya I., Strelkovskaya J., Paskalenko V. Complex spline approximation in positioning problems. *Radioelectronics and Communications Systems*. 2022. Vol. 65 (7). P. 376–385.
5. Григор'єва Т.І., Соловська І.М. Аналіз даних та комп'ютерна статистика: методичні рекомендації для самостійної роботи здобувачів [Електронне видання]. / Григор'єва Т.І., Соловська І.М. Кафедри комп'ютерних наук та інформаційних технологій Міжнародного гуманітарного університету. Одеса, 2024. – 50 с.
6. Соловська І.М., Григор'єва Т.І. Великі масиви даних: методичні рекомендації для самостійної роботи здобувачів [Електронне видання]. / Соловська І.М., Григор'єва Т.І., Кафедри комп'ютерних наук та інформаційних технологій Міжнародного гуманітарного університету. Одеса, 2024. – 15 с.
7. Огірко О. І., Галайко Н. В. О-36 Теорія ймовірностей та математична статистика: навчальний посібник / О. І. Огірко, Н. В. Галайко. – Львів: ЛьвДУВС, 2017. – 292 с.
8. Пушак Я. С., Лозовий Б. Л. Теорія імовірностей і елементи математичної статистики: навчальний посібник. Львів: УАД, 2006. – 428 с.

Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського: веб-сайт. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.

2. Система дистанційного навчання Moodle. URL: <https://moodle.mgu.edu.ua/>.